

EL SENTIT DE LA GLOBALITAT

Posem-nos d'acord en una cosa, si us plau: on som? quina terra ocupem? És la nostra? Què hem de fer, en aquesta terra, primer que tot?

Modernament hom parla tant de l'home, l'interès per les qüestions socials és, comprensiblement, tan agut, que de vegades hom s'oblida de lligar aquest home, de bell començament, a la terra que ha heretat del seus avantpassats. Quan algú invoca el sentit de la tradició, sempre hi ha un que es fa dir progressista que el titlla de nostàlgic o d'historicista. Darrera aquesta fàcil frase, hi ha un sentiment inconfessat d'impotència per assumir una tradició cultural, per pensar en termes de globalitat.

Globalitat, ara, en aquest text, vol dir considerar l'herència de la cultura catalana com una totalitat. Cultura catalana és un terme que fa por a l'home del carrer, perquè l'obliga, —creu ell— a pensar en una literatura, en uns cercles elitistes, etc... I va errat. Com més un hom pensa en la realitat cultural catalana, més comprèn que aquesta realitat és, simplement, el glatir de la vida diària de tot un poble, d'una comunitat. Cultura és la manera com anem a comprar, la manera de treballar, de ballar, els gestos típics i característics, la forma de parlar, la forma de lliurar-nos a l'oci.

Pensar que cultura catalana vol dir fer o llegir llibres en català és limitar la cultura catalana. No és veritat que tothom sap que hi ha una escola mèdica catalana, que arrenca de Pere Virgili i passa per Letamendi —català d'adopció— Bartomeu Robert, Jaume Farran, i arriba al nostre segle amb Josep Trueta, Agustí Pedro Pons, el doctor Corachán altre il·lustre català d'adopció i cor— Josep Arruga, els Barraquer, Puigvert, etc., etc.? Oi que tothom està orgullós d'aquesta escola mèdica, i la reconeix com seva? No és veritat que tothom admet que Catalunya ha anat sempre al davant de la industrialització, de la gestió empresarial, del negoci editorial? I que, en no pocs esports, generalment els més «elegants», continuem marcant la pauta? (natació, tennis...). Doncs, tot això és cultura, com ho és qualsevol punta de llança que es projecti damunt el públic (la fabricació del xampany, l'alta costura, també distingidíssima a Catalunya...). I què direm de les arts plàstiques? Arquitectes com Gaudí, Domènech i Muntaner, Sert; escultors com Llimona, Rebull, Clarà, Maillol, Julio Antonio, Subirachs, etc. Pintors com Miró, Dalí, Tàpies, el mateix Picasso —adoptiu català fins a la mort—, Guinovart, Vila-Casas, i tants d'altres: tot ells han compost, cadascun en el seu bocí, la cultura catalana. I també hi hem contribuït els escriptors, però igualment l'home i la dona del carrer, tan bon punt han fet l'opció de ser fidels a una terra i a les maneres de viure d'aquesta terra.

Ens fa falta una mica més d'orgull del que som i del tronc comú de vida dels Països Catalans. No ens entretenguem en menudències ni en discussions de campanar. Si la cultu-

ra, és a dir, el mode de vida catalans, no haguessin tingut força projecció cap al futur, no haguessin estat una **globalitat**, un tot molt compacte i carregat de **genes positius**, aquesta cultura no hauria estat tan perseguida al llarg dels temps, això és evident. Si no hagués tingut tanta vitalitat, no hauria sobreviscut..., però tampoc no hauria tingut tantes vicissituds ni moments baixos, ni germens entorpidors des de dintre.

Ens interessa tenir sempre present el sentit de la globalitat. En un recent viatge a l'Alguer, la bella i única ciutat de l'Estat italià on es parla encara el català, a l'illa de Sardenya, he comprovat la fidelitat d'aquella gent a llur origen. Fidelitat que es manté en signes com la llengua i en l'amorosa recepció i constant obsequi cordial de què fan objecte els seus germans que venen de la resta dels Països Catalans.

Aquella intueix que formen un tot amb nosaltres, que som tots uns. Aquest és el concepte: tots uns, els nascuts aquí i els nascuts dellà dels Pirineus o dellà la mar: els que han vingut a treballar i a estimar entre nosaltres. Perquè la força de la terra és superior a la feblesa dels homes, perquè l'acumulació de signes de vida comunitària, és a dir, de cultura, ens exigeix un futur de fidelitat.

JOSEP VALLVERDÚ

Prologista del llibre
«Almacelles: Visió d'un poble»

Festa major
Almacelles
1979